

Η φιλοξενία στην αρχαία Ελλάδα - Όταν οι «αντιρατσιστές» ανατρέχουν στο παρελθόν...

Ένα από τα συνήθη επιχειρήματα των επαγγελματιών «φιλάνθρωπων», «ανθρωπιστών» και «αντιρατσιστών», όταν θέλουν να καταδείξουν την «ξеноφοβία» και τον «ρατσισμό» των σύγχρονων Ελλήνων, που επιμένουν να αρνούνται την κατάληψη της Ελλάδος από τις ορδές των τριτοκοσμικών λαθρομεταναστών, είναι αυτό που κάνει επίκληση του θεσμού της φιλοξενίας στην αρχαία Ελλάδα.

Υποστηρίζουν λοιπόν, πως οι αρχαίοι Έλληνες ήταν κατ' εξοχήν φιλόξενοι άνθρωποι κι ότι ο θεσμός της φιλοξενίας, πέραν του ότι αποτελούσε ηθικό χρέος, προστατεύονταν κι απ' τον Ξένιο Δία. Αυτό, σε πλήρη αντίθεση με τους «ρατσιστές» Νεοέλληνες, οι οποίοι αρνούνται -τι θράσος!- να «φιλοξενήσουν» μερικά εκατομμύρια λαθρομεταναστών.

Όμως, όπως και στην περίπτωση με την πετσοκομμένη ρήση του Ισοκράτη («Έλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας»), έτσι κι εδώ προβάλλεται η μισή αλήθεια -και η μισή αλήθεια είναι χειρότερη απ' το ψεύδος ...

Πράγματι, ο θεσμός της φιλοξενίας στην αρχαία Ελλάδα, ήταν ιερός και προστατεύονταν από τον Ξένιο Δία. Υπήρχε μάλιστα και συγκεκριμένο τυπικό, κατά την υποδοχή, διαμονή και αναχώρηση του φιλοξενούμενου, ενώ υπήρχε και η «δημοσία ξενία», όπου την φιλοξενία αναλάμβανε η πόλη, παρέχοντας στους ξένους διαμονή και τροφή στους «ξενώνες» της. Κάπου εδώ, σταματά η αλήθεια των «αντιρατσιστών» και συνεχίζει το ψεύδος διά της αποσιωπήσεως της υπόλοιπης αλήθειας...

Ως ξένος, στην κλασική αρχαία Ελλάδα, κατά κανόνα εννοούνταν, όχι ο αλλοδαπός κι αλλόφυλος, αλλά ο Έλληνας που κατοικούσε σε άλλη πόλη. Οι αλλόφυλοι, προσδιορίζονταν με τον πασίγνωστο περιφρονητικό όρο «βάρβαροι». Αλλά κι όταν ακόμη προσδιορίζονταν ως ξένοι, ο όρος λάμβανε και πάλι την αρνητική σημασία του βάρβαρου, του εχθρού (π.χ. οι Σπαρτιάτες «ξείνους γὰρ ἑκάλεον τοὺς βαρβάρους» [Ηρόδοτος, «Ιστορίαι - Καλλιόπη», 11]) και είναι επίσης γνωστό τι γνώμη είχαν οι αρχαίοι Έλληνες, για όσους δεν ανήκαν στη φυλή τους:

«Πας μη Έλλην, βάρβαρος». Όπως δε αναφέρει κι ο αρχαίος Έλληνας ιστορικός, Πολύβιος («Ιστορίαί», Θ'), οι Έλληνες πολεμούσαν «διαγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀσφαλείας». Είναι επίσης χαρακτηριστικό, ότι οι αλλοεθνείς αποκλείονταν κι απ' τους Ολυμπιακούς Αγώνες («οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα ἀλλὰ Ἑλλήνων» [Ηρόδοτος, «Ιστορίαί – Τερψιχόρη», 22]), όπου δικαίωμα συμμετοχῆς είχαν μόνον όσοι αποδείκνυαν ότι ήταν Έλληνες.

Η φιλοξενία λοιπόν, αφορούσε κατά βάση Έλληνες, ενώ δεν ήταν χωρίς όρους, περιορισμούς και υποχρεώσεις. Στην Σπάρτη μάλιστα, υπήρχε και νόμος περί «ξενηλασίας» (Ξενοφώντος «Λακεδαιμονίων Πολιτεία»), ενώ ο Ηρόδοτος («Ιστορίαί – Κλειώ», 65), αναφέρει ότι οι Σπαρτιάτες ήταν «ξείνοισι ἀπρόσμιχτοι».

Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με τα μέτρα και τα σταθμά των «αντιρατσιστών», οι αρχαίοι Έλληνες, όχι μόνο φιλόξενοι δεν ήταν έναντι των αλλοεθνών, αλλά «ρατσιστές» και «εθνίκια» του κερατά!

Υπάρχει όμως και συνέχεια...

Ακόμη κι αν δεχθούμε ότι η φιλοξενία μπορούσε να αφορά και τους αλλοεθνείς, υπήρχε μια πολύ σημαντική παράμετρος, την οποία οι «ανθρωπιστές», παραβλέπουν: Η φιλοξενία δεν διαρκούσε επ' αόριστον και για οποιονδήποτε. Αφορούσε μόνο τους περαστικούς, τους ταξιδιώτες, τους αγγελιαφόρους, τους εμπόρους και γενικότερα τους προσωρινούς επισκέπτες. Όχι τους μετανάστες. Οι Έλληνες που επιθυμούσαν να μετεγκατασταθούν μόνιμα ή επ' αόριστον σε άλλη ελληνική πόλη-κράτος, δεν θεωρούνταν πλέον φιλοξενούμενοι, αλλά «μέτοικοι» - μέτοικοι θεωρούνταν επίσης και οι απελεύθεροι δούλοι. Στη Σπάρτη, ονομάζονταν «περίοικοι», καθώς δεν κατοικούσαν μέσα στην πόλη, αλλά σε περίξ οικισμούς. Στην αρχαία Αθήνα, ο κάθε μέτοικος, ήταν υποχρεωμένος να επιλέγει έναν «προστάτη», δηλαδή κάποιον γηγενή εγγυητή, σε αντίθετη δε περίπτωση κινδύνευε να μηνυθεί, αντιμετωπίζοντας την δικαιοσύνη. Ως μέτοικοι, ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν ειδικό φόρο, το «μετοίκιον». Όσοι δε, δεν πλήρωναν το μετοίκιον, οδηγούνταν προσωρινά στη φυλακή κι αν δεν έβρισκαν χρήματα να πληρώσουν, απελούνταν. Οι μέτοικοι, παρ' ότι είχαν αρκετά δικαιώματα, εν τούτοις δεν επιτρέπονταν να κατέχουν θέσεις εξουσίας και να συμμετέχουν στις συνελεύσεις και τις αποφάσεις του δήμου.